

Tekninen lautakunta 17.09.2025

Lausunnon antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle valituksista, joiden kohteena on Espoon kaupungin teknisen lautakunnan 23.4.2025 tekemä päätös Etuniemenkujan, Etuniemenpuiston ja Tiistinlaakson katu- ja puistosuunnitelman hyväksymisestä

Valmistelijat / lisätiedot:
Aumala Petteri

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkitekniikan johtaja Tanska Harri

Tekninen lautakunta antaa lausunnon Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukaisesti.

Käsittely

Päätös

Selostus

Valituksen kohteena on Espoon kaupungin teknisen lautakunnan 23.4.2025 pidetyssä kokouksessa § 29 tekemä päätös Etuniemenkujan, Etuniemenpuiston ja Tiistinlaakson katu- ja puistosuunnitelman hyväksyminen.

Etuniemenpuistoon kohdistuvassa valituksessa muutoksenhakija katsoo, että Etuniemenpuiston läpi kulkevan Vapaaniemenreitti nimisen puistoraitin linjaus poikkeaa asemakaavan mukaisesta linjauksesta ja on siten asemakaavan vastainen. Muutoksenhakija vaatii päätöksen kumoamista ja sitä, että kaupunki veloitetaan sijoittamaan puistoraitti puistosuunnitelmassa siten, että se noudattaa asemakaavan mukaista linjausta.

Etuniemenkujan katusuunnitelmaan kohdistuvassa valituksessa muutoksenhakijat vaativat katusuunnitelmaa muutettavaksi siten, että Etuniemenkujan loppupään parannustoista ja pysäköintipaikoista luovutaan. Lisäksi muutoksenhakijat arvostelevat kadun perusparannuksen tarpeellisuutta, ylläpitokustannusten nousua ja hyväksymisprosessin vuorovaikutusmenettelyä.

Vastaus

Espoon kaupungin tekninen lautakunta kiistää vaatimukset ja pyytää kunnioittavasti, että Helsingin hallinto-oikeus hylkää valitukset.

Valituksen sisältö kohdistuu puistosuunnitelmassa esitetyn puistoraitin linjaukseen ja Etuniemenkujan katusuunnitelman tarkoituksenmukaisuuteen ja päätöksenteossa noudatettuun vuorovaikutusmenettelyyn.

Perustelut

Yleisesti valitusten sisällöstä

Valituksissa ei väitetä, että katu- ja puistosuunnitelmin hyväksymistä koskeva päätös olisi lainvastainen, syntynyt virheellisessä järjestyksessä tai että päätöksen tekijä olisi ylittänyt toimivaltansa. Valitusten pääasiallinen sisältö kohdistuu siihen, että katu- ja puistosuunnitelmat eivät sisällöllisesti vastaa muutoksenhakijoiden toivomaa. Siten pääosin valitukset kohdistuvat siihen, kuinka viranomaiselle lain nojalla kuuluvaa harkintavaltaa on käytetty.

Lainsäädännöllinen tausta

Alueidenkäyttölain 50 § koskee asemakaavaa. Alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä varten laaditaan asemakaava, jonka tarkoituksena on osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten ja ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kaupunki- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla.

Alueidenkäyttölain 83 §:n mukaan yleisellä alueella tarkoitetaan tässä laissa asemakaavassa katualueeksi, toriksi, liikennealueeksi, virkistysalueeksi tai näihin verrattavaksi alueeksi osoitettua kunnan, valtion tai muun julkisyhteisön toteutettavaksi tarkoitettua aluetta.

Katualue käsittää asemakaavassa osoitetun katualueen maanalaisine ja maanpäällisine sekä yläpuolisine johtoineen, laitteineen ja rakenteineen, jollei asemakaavassa ole toisin osoitettu.

Alueidenkäyttölain 84 §:ssä säädetään kadunpidosta. Kadunpito käsittää kadun suunnittelemisen, rakentamisen ja sen kunnossa- ja puhtaanapidon sekä muut toimenpiteet, jotka ovat tarpeen katualueen ja sen yläpuolisten ja alapuolisten johtojen, laitteiden ja rakenteiden yhteen sovittamiseksi. Kadunpidon järjestäminen kuuluu kunnalle.

Alueidenkäyttölain 85 §:ssä säädetään kadun rakentamisesta. Katu rakennetaan kunnan hyväksymän suunnitelman mukaisesti. Katu on suunniteltava ja rakennettava siten, että se sopeutuu asemakaavan mukaiseen ympäristöönsä ja täyttää toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset. Suunnitelmaa laadittaessa on vastaavasti noudatettava, mitä 62 §:ssä säädetään. Suunnitelmasta säädetään tarkemmin asetuksella.

Alueidenkäyttölain 90 §:ssä säädetään yleisen alueen toteuttamisesta. Kunnan toteutettavaksi kuuluva kunnan tarpeisiin osoitettu muu yleinen alue kuin katualue on kunnan toteutettava, kun asemakaavan mukainen maankäyttö edellyttää toteuttamista, jollei toteuttamisen lykkääminen ole kunnan taloudelliset edellytykset huomioon ottaen perusteltua. Yleinen alue on suunniteltava ja toteutettava siten, että se sopeutuu asemakaavan mukaiseen ympäristöönsä. Yleisen alueen toteuttaminen käsittää alueen rakentamisen tai kunnostamisen ja sen kunnossapidon asemakaavan mukaisen käytön edellyttämällä tavalla. Kunnan tulee laatia yleisen alueen

toteuttamiseksi suunnitelma noudattaen soveltuvin osin, mitä 85 §:ssä säädetään kadun suunnittelemisesta, jos tämä on alueen erityisen merkityksen vuoksi tarpeen.

Espoossa yleisen alueen suunnitelmista käytetään nimitystä puistosuunnitelma silloin, kun suunniteltu yleinen alue sijoittuu asemakaavan mukaiselle puistoalueelle.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 41 §:ssä säädetään katusuunnitelmasta. Katusuunnitelmassa tulee esittää katualueen käyttäminen eri tarkoituksiin sekä kadun sopeutuminen ympäristöön ja vaikutukset ympäristökuvaan, jos se alueen tai rakentamistoimenpiteen luonteen vuoksi on tarpeen. Katusuunnitelmasta tulee käydä ilmi kadun liikennejärjestelyperiaatteet, kuivatus ja sadevesien johtaminen, kadun korkeusasema ja päällystemateriaali sekä tarvittaessa istutukset ja pysyväisluonteiset rakennelmat ja laitteet.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 42 §:ssä säädetään vuorovaikutuksesta katusuunnitelmaa valmisteltaessa. Katusuunnitelmaa valmisteltaessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä 30 §:ssä säädetään. Mahdollisuus osallistua katusuunnitelman valmisteluun voidaan kuitenkin järjestää myös asemakaavoituksen tai laajemman aluekokonaisuuden muun suunnittelun yhteydessä.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 30 §:ssä säädetään mielipiteen esittämisestä kaavaa valmisteltaessa (ja soveltuvin osin myös katusuunnitelmaa valmisteltaessa). Maankäyttö- ja rakennuslain (nykyisin alueidenkäyttölain) 62 §:ssä tarkoitettu tilaisuuden varaaminen osallisille mielipiteensä esittämiseen kaavaa valmisteltaessa voidaan tehdä asettamalla valmisteluaineisto nähtäville ja varaamalla tilaisuus esittää mielipide määräajassa kirjallisesti tai suullisesti taikka erityisessä kaavaa koskevassa tilaisuudessa taikka muulla sopivaksi katsottavalla tavalla. Tässä yhteydessä voivat mielipiteensä esittää myös muut kunnan jäsenet. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 46 §:ssä säädetään puiston tai muun yleisen alueen suunnitelmasta. Maankäyttö- ja rakennuslain (nykyisin alueidenkäyttölain) 90 §:n 4 momentissa tarkoitettua puiston tai muun yleisen alueen suunnitelmassa tulee esittää alueen rakentamisen ja käytön periaatteet. Jos puiston tai muun yleisen alueen suunnitelmalla on erityistä merkitystä siihen rajautuvien alueiden kiinteistön omistajien tai haltijoiden, alueen käyttäjien tai ympäristökuvan kannalta, aluetta koskevan suunnitelman valmistelussa on noudatettava soveltuvin osin samaa menettelyä kuin katusuunnitelman valmistelussa.

Suunnitelmien sisältö

Katu- ja puistosuunnitelmat sijoittuvat asemakaavan mukaiselle kaupungin omistamalle katu- ja puistoalueelle. Katu- ja puistosuunnitelmat perustuvat Finnoon keskus asemakaavaan ja Tiistilänniitty II asemakaavaan. Suunnitelmissa kehitetään alueen kautta kulkevaa korvaamatonta liito-oravan ekologista yhteyttä, rakennetaan puistoraitteja sekä parannetaan Etuniemenkujan katualuetta. Nykytilanteessa kaavanmukaista katualuetta tai ohjeellisia ulkoilureittejä ei ole toteutettu, ja liito-oravan ekologinen yhteys on muutamien puiden varassa.

Katusuunnitelma noudattaa voimassa olevaa, lainvoimaista asemakaavaa Tiistilänniitty II ja sijoittuu sen osoittamalle katualueelle. Puistosuunnitelmat noudattavat voimassa olevaa, lainvoimaista asemakaavaa Finnoon keskus ja sijoittuvat sen osoittaman puistoalueen sisälle. Puistosuunnitelmia

laadittaessa on soveltuvin osin noudatettu katusuunnitelman valmistelua koskevia määräyksiä.

Etuniemenkuja on pientaloaluetta palveleva olemassa oleva asuntokatu. Katusuunnitelman mukainen Etuniemenkuja on puistoraittiin päättyvä katu, joka liittyy pohjoispäässä Etunientiehen. Kadun liikenne on pääosin kadun varressa sijaitsevien kiinteistöjen asukas- ja huoltoliikennettä. Etuniemenkujan ajorata on 4,5 metriä leveä. Kadulle tulee yksi neljän auton pysäköintitasku, jonka leveys on 2,5 metriä sekä kääntöpaikka, jonka leveys on 14 metriä. Ajorata ja pysäköintitasku ovat sivukaltevia. Etuniemenkujan pohjoisreunassa on noin kuuden metrin levyinen asemakaavassa osoitettu eko-1-alue. Kaavamerkinnällä eko-1 osoitetaan asemakaavassa aluetta, jolla sijaitsee ekologinen yhteystarve liito-oravan elinalueiden välillä. Alueen puustoa tulee hoitaa ja uudistaa siten, että alueen läpi säilyy puustoinen latvusyhteys, joka toimii liito-oravan ekologisena yhteytenä. Kaavamerkintä on otettu huomioon suunnittelussa. Kaavamerkinnällä merkitty alue sijaitsee katualueen reunassa tonttien edessä ja haitalliset toimenpiteet sen alueella on minimoitu. Alueelle on osoitettu uusia, istutettavia puita, eikä sen läpi ole osoitettu muuta kulkua kuin pakolliset tonttiliittymät. Eko-1-alueen kautta on asemakaavan mukaisesti toteutettu säilytettävä, kehitettävä ja rakennettava puustoinen latvusyhteys liito-oravalle.

Vapaaniemenreitti toimii lähialueen jalankulku- ja pyöräily-yhteytenä sekä osana Matinkylän ja Kaitaan kaupunginosia yhdistävää verkostoa. Raitti muodostaa keskeisen osan merenrannan ja Espoon keskuspuiston yhdistävien ulkoilureittien verkostoa. Puistoraitit ovat 3 metriä leveitä ja sivukaltevia.

Suunnitelmien laatimisen vuorovaikutusmenettely

Katu- ja puistosuunnitelmat on tehty vuoden 2024 aikana. Suunnitelma-luonnokset ovat olleet normaalin käytännön mukaisesti Otakantaa-sivulla aikana 12.9.-6.10.2024 jolloin asukkaat ovat saaneet kommentoida suunnitelmia. Kommentteja saapui 17 kpl. Suunnittelussa on otettu kommentit huomioon, mutta se ei tarkoita, että suunnitelmia olisi voitu muokata kaikilta osin kommenttien mukaisiksi. Lisäksi suunnittelun aikana on käyty epävirallisempaa sähköposti- ym. keskustelua asukkaiden kanssa.

Katu- ja puistosuunnitelmat ovat olleet nähtävillä Internet – sivuilla 2.-17.12.2024. Nähtäville asettamisesta tiedotettiin virallisten kuulutusten lisäksi asianosaisille kirjeitse ja kaupungin ilmoitustaululla. Suunnitelmista tehtiin kolme muistutusta.

Saatuihin muistutuksiin on vastattu kirjallisesti. Hyväksytystä katu- ja puistosuunnitelmista on lähetetty otteet suunnitelma-alueeseen rajautuvien kiinteistöjen omistajille.

Muutoksenhakijoiden näkemyksen mukaan alueen asukkaiden esittämiä ehdotuksia ei ole huomioitu. Suunnitelmasta annetut palautteet ja muutosehdotukset on käsitelty ja muutoksiin johtaneet palautteet ja ehdotukset on otettu huomioon katu- ja puistosuunnitelmissa. Puistosuunnitelmaa laadittaessa lähtökohtana on alueen asemakaava, jota puistosuunnitelma toteuttaa. Tällöin myös asemakaava asettaa rajat siihen, mitä ja minne puistosuunnitelmassa voidaan suunnitella. Osa muistutuksista ja mielipiteistä koski katu- ja puistoalueeksi kaavoitetun

alueen ulkopuolista aluetta ja osa kaupungin investointien suuntaamista. Kaikkiin katu- ja puistosuunnitelmia koskeviin muistutuksiin on vastattu. Katu- ja puistosuunnitelmat on hyväksytty alueidenkäyttölain mukaisesti kadun ja yleisen alueen suunnitelmina ja päätöksessä on noudatettu maankäyttö- ja rakennusasetuksen katu- ja puistosuunnitelmien valmistelua ja sisältöä koskevia määräyksiä.

Vapaaniemenreitti puistoraitin linjaus

Etuniemenpuistoon kohdistuvassa valituksessa muutoksenhakija katsoo, että Etuniemenpuiston läpi kulkevan Vapaaniemenreitti nimisen puistoraitin linjaus poikkeaa asemakaavan mukaisesta linjauksesta ja olisi siten muutoksenhakijan näkemyksen mukaan asemakaavan vastainen. Puistoraitti on merkitty Finnook keskus asemakaavaan merkinnällä sijainniltaan ohjeellinen ulkoilureitti. Merkintä tarkoittaa sitä, että ulkoilureitin linjaus asemakaavan mukaisen puistoalueen sisällä täsmentyy asemakaavan jälkeen laadittavassa suunnittelussa. Asemakaavassa merkitty sijainniltaan ohjeellinen merkintä sitoo myöhemmässä suunnittelussa ja päätöksenteossa lähinnä reitin alku- ja loppupään sijainnin osalta. Vapaaniemenreitin linjausta on tutkittu suunnittelun aikana ja linjausta on sovitettu maastoon ottaen huomioon etenkin asemakaavassa määrätty palstaviljelyalue, kaasuputken sijainti ja kaasuputken sijainnin asettamat työskentelyrajoitukset sekä liito-oravareitti. Reitin linjauksella nykyisen pallokentän reunasta on pyritty minimoimaan puiden kaato sekä reitin linjaus mahdollistaa tulevaisuudessa myös ladun sijoittamisen. Myös kustannustehokkuus on ollut tärkeä tekijä reitin linjauksessa.

Etuniemenkujan katusuunnitelman korkeusasema

Etuniemenkujan katusuunnitelman laatimisessa suunnittelun ensisijainen lähtökohta on ollut erittäin tärkeän liito-oravareitin turvaaminen. Jotta alueen harventunutta puustoa saadaan täydennettyä istutettavilla puilla, on kadulle ja sen ympärille täytynyt suunnitella korotettu alue, jotta puilla on mahdollisuus selvitä. Kadun korkeusasemaa nostetaan noin 0,8–1,0 metriä nykyisestä pohjavedenpinnan korkeustason vuoksi. Ympäristö on nykytilassa niin kostea, että puut eivät kasva kunnolla kadun eteläpuolella. Kadun korotus toimii osittain myös tulvasuojauksena, vaikkakaan katu ei saatu nostettua ohjeen mukaiseen tulvakorkoon, jotta tonttiliittymät säilyvät ajettavina. Tulvakorkoa alhaisempi kadun tasauksen kelpaavuus kohteeseen on varmistettu pelastuslaitokselta. Korkeusasemaa nostamalla kadun kantavuus ja mahdollisimman pitkä elinkaari voidaan varmistaa.

Etuniemenkujan katusuunnitelman rakentamis- ja kunnossapitokustannukset

Etuniemenkujan katusuunnitelmaan kohdistuvassa valituksessa arvostellaan kadun rakentamisen taloudellisuutta ja kunnossapitokustannusten nousua.

Valituksessa arvostellaan ylimitoitetuksi kadun rakentamista, koska se palvelee muutoksenhakijoiden mukaan ainoastaan kolmea asutokuntaa. Muutoksenhakijoiden mukaan kadun kunnossapidon kustannukset nousevat, vaikka muistutukseen annetussa vastauksessa vastataankin asfaltoidun kadun kunnossapidon olevan helpompaa.

Etuniemenkujan katusuunnitelmaa laadittaessa on lähtökohtana ollut se, että jatkossa suunnittelukohde palvelee nykyisten kadun varren asukkaiden lisäksi myös laajempaa käyttäjäkuntaa, sen ollessa osa

laajempaa ulkoilureittiverkostoa, eikä sen nykyinen laatutaso palvele tulevaa käyttöä.

Kadun kunnollinen perustaminen estää painumat, varmistaa kadun kantavuuden ja mahdollisimman pitkän elinkaaren. Kadun asfaltointi ja sadevesien hallittu ohjaaminen helpottavat kadun kunnossapitoa. Nykyinen vanha tienpohja, jota ei ole perustettu asianmukaisesti, vettyy ja painuu kuopille. Tämä vaatisi kadun pinnan sorastamista ja tasoittamista säännöllisesti. Nykyisen tienpohjan asfaltointi ei myöskään ole kunnossapidon kannalta kestävä ratkaisu, koska pinnoitteen elinkaari jää lyhyeksi perustamattomalla tienpohjalla.

Lopuksi

Päätös ei ole lainvastainen sen vuoksi, että voimassa olevaan asemakaavaan perustuvien katu- ja puistoalueiden suunnitteluratkaisut ei kaikilta osin vastaa muutoksenhakijoiden toivomaa.

Edellä esitettyjen seikkojen valossa sekä valituksenalaiseen päätökseen ja sen perusteluihin ja selvityksiin viitaten Espoon kaupungin tekninen lautakunta katsoo, ettei valituksissa ole esitetty syitä, joiden perusteella päätös tulisi kumota tai palauttaa.

Päätös perustuu voimassa oleviin asemakaavoihin ja riittäviin selvityksiin sekä täyttää katu- ja puistosuunnitelmille säädetyt edellytykset. Espoon kaupungin tekninen lautakunta pyytää kunnioittavasti, että Helsingin hallinto-oikeus hylkää valitukset.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 (Ei julkaista) Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle

Oheismateriaali

- Etuniemenkuja, Etuniemenpuisto, Tiistinlaakso, piirustus numero 7065001
- (Ei julkaista) Valitus 28.5.2025
- (Ei julkaista) Valitus 30.5.2025
- (Ei julkaista) Valitus 3.6.2025

Tiedoksi